

Handläggare
Moa Lindunger
Telefon: 08-508 240 89

Till
Kommunstyrelsen Stockholms Stad
2021-02-15

Förslag till Boverkets föreskrifter och allmänna råd om stöd för gröna och trygga samhällen.

Svar på remiss

Sammanfattning

Stockholms Kommunfullmäktige har mottagit remiss av Förslag till Boverkets föreskrifter och allmänna råd om stöd för gröna och trygga samhällen. Författningen innehåller föreskrifter och allmänna råd till förordningen (2020:1202) om stöd för gröna och tryggare städer.

Förvaltningen ser positivt på stödet och dess syfte men anser att stödets sociala effekter skulle främjas av en tydligare integrering av lärdomar från tidigare genomförda stöd. Förordningen (2020:1202) har redan trätt i kraft vilket avsevärt begränsar utrymmet för komplettering.

Regeringen har i 25 § förordningen gett Boverket bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas i ansökan om stöd och i slutrapporten samt de uppgifter som stödmottagare ska lämna för Boverkets uppföljning.

I Boverkets föreskrifter och allmänna råd om stöd för gröna och trygga samhällen ombeds ansökan kompletteras med ett antal bifogade handlingar. Förvaltningen anser att efterfrågade handlingar bör kompletteras med platsanalys och processplan.

Platsanalysen visar den ansökandes förståelse för platsens förutsättningar och behov avseende trygghet, trivsel och inkludering. Platsanalysen ökar förutsättningarna för en insats där de sociala effektmålen bejakas samt förenklar effektmålsuppfyllelse vilket Boverket i tidigare utvärderingar (Rapport 2020:5) lyfts som utmanande.

Ansökan bör även inkludera en processplan som i grova drag visar hur processen avses genomföras där särskilt lokal förankring och delaktighet samt samverkan mellan aktörer redogörs.

För att möjliggöra uppföljning av sociala effektmål bör ansökande i slutrapport även inkludera en återkoppling på platsanalysen avseende trygghet, trivsel och inkludering samt en kort redogörelse för process och bedöma eventuella effekter av processen i sig, exempelvis i termer av ökat förtroende och etablerad samverkan.

Boverket har även identifierat ett behov av att precisera ”åtgärd inledd”. Förvaltningen delar den meningen och anser att man för att förtydliga vikten av lokal förankring och samverkan mellan aktörer i formuleringen bör anta en mer processinriktad innebörd av ”åtgärd inledd” genom att exempelvis inkludera dialog och etablering av samverkan som kriterier för ”åtgärd inledd”.

Bakgrund

Stockholms Kommunfullmäktige har mottagit remiss av Förslag till Boverkets föreskrifter och allmänna råd om stöd för gröna och trygga samhällen. Författningen innehåller föreskrifter och allmänna råd till förordningen (2020:1202) om stöd för gröna och tryggare städer. Skärholmen är en av fem nämnder i staden som ombetts inkomma med yttranden.

Remissbrev inkom till förvaltningen 21-01-15. Förvaltningen ombads inkomma med yttrande senast 2021-02-15. Den korta framförhållningen är anledningen att förvaltningen svarar med kontorsyttrande och inte genom nämndbeslut.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av avdelningen för medborgarservice, stadsmiljö och öppen verksamhet.

Ärendet

Boverkets författning innehåller föreskrifter och allmänna råd till förordningen (2020:1202) om stöd för gröna och tryggare städer. Enligt förordningen ska stödet verka för att långsiktigt främja stadsgrönska och ekosystemtjänster i områden med socioekonomiska utmaningar i städer och tätorter. Syftet med stödet är att utveckla dessa områden i en grön och hälsofrämjande inriktning samt bidra i arbetet med att nå miljö kvalitetsmålet God Bebyggd miljö.

Förordningen (2020:1202) träder i kraft den 15 januari 2021. Boverkets föreskrifter och allmänna råd förväntas träda i kraft under april år 2021 men ska tillämpas från och med 15 januari 2021.

Regeringen har i 25 § förordningen gett Boverket bemyndigande att meddela närmare föreskrifter om de uppgifter som ska lämnas i

ansökan om stöd och i slutrapporten samt de uppgifter som stödmottagare ska lämna för Boverkets uppföljning. Boverket får även i övrigt meddela de föreskrifter som behövs för verkställigheten av förordningen.

Här konstateras även att stödförordningen behöver kompletteras med föreskrifter om hur 7 § första stycket ska tillämpas, det vill säga en precisering av begreppet ”inletts”.

Föreskrifterna är tänkta att underlätta för de sökande men ska även främja en rättssäker och effektiv myndighetshandling.

Synpunkter och förslag

Förvaltningen ser positivt på stödet och dess syfte men anser att stödets sociala effekter skulle främjas av en tydligare integrering av lärdomar från tidigare genomförda stöd framförallt avseende tillämpningsområde (avgränsningar för stadsgröniska) samt prioriteringar vid bedömning av ansökan där särskilt delaktighet bland boende genom olika former av dialog, samverkan med lokala parter samt plan för satsningens varaktighet bör tas i beaktande.

Förordningen (2020:1202) har redan trätt i kraft vilket begränsar utrymmet för komplettering.

Tidigare stöd

I Boverkets *Konsekvensutredning BFS 2021:xx* hänvisas till två tidigare stöd reglerade genom förordning (2017:1337) om bidrag för gröna städer respektive förordning (2016:398) om stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden. Förvaltningen har i formuleringen av remissyttrandet analyserat dessa förordningar samt Boverkets utvärderingar av de stödinsatser som beviljats och genomförts inom ramen för dessa förordningar.

Uppgifter och handlingar en sökande ska bifoga

I Boverkets föreskrifter och allmänna råd om stöd för gröna och trygga samhällen (BFS 2021:xx) 4 § ombeds ansökan kompletteras med ett antal bifogade handlingar. Efterfrågade handlingar bör kompletteras med platsanalys och processplan.

Platsanalys

Platsanalysen visar den ansökandes förståelse för platsens förutsättningar och behov avseende trygghet, trivsel och inkludering. Platsanalysen ökar förutsättningarna för en insats där de sociala effektmålen bejakas samt förenklar effektmålsuppfyllelse vilket Boverket i tidigare utvärderingar (Rapport 2020:5) lyfts som utmanande.

Platsanalysen bör integrera de rumsliga och sociala perspektiven och kunna besvara:

- Vilka använder respektive använder inte platsen idag? En nollmätning av platsens inkluderande kapacitet med stöd i diskrimineringslagens 1 § för ett normvidgande perspektiv.
- Vilka planerings- och gestaltungs-lösningar för trygghet, trivsel och inkludering har platsen idag? Här bör särskilt fokus läggas på plats för samvaro och rekreation, plats för rörelse och lek, platsens kulturnärvaro samt platsens tillgänglighet.

Detta med anledning av Boverkets *Uppföljning av stöd till utemiljöer i vissa bostadsområden* (Rapport 2019:21) där det sammanfattas:

Gröna oaser är viktiga i områden med hög förtätning och trångboddhet, då de främjar hälsan genom att möjliggöra avkoppling, vila och fysisk aktivitet. Många som bor i socioekonomiskt utsatta områden har dessutom inte ekonomi för sport och idrott. Genom utegym och bollplaner som är öppet tillgängliga har alla tillgång till fysisk aktivitet. Trångboddheten leder också till att sitt- och grillplatser i utemiljön utgör ett komplement till hemmet och en knutpunkt att mötas på (s7).

Vidare konstaterar Boverket:

Boverket har observerat att de projekt, som inneburit att de boende aktivt har fått varit delaktiga i utformningen av konstnärlig utsmyckning, har resulterat i större anknytning och identitet till området och de nya åtgärderna hos de boende. Detta kan leda till att de boende känner större stolthet över sitt bostadsområde, att de är mer aktsamma och att mindre skadegörelse sker i området. Boverket hade därför önskat att fler projekt hade genomfört konstnärlig utformning inom projektets ramar (s7).

Processplan

Ansökan bör även inkludera en processplan som i grova drag visar hur processen avses genomföras där särskilt lokal förankring och delaktighet samt samverkan mellan aktörer redogörs.

I processplanen bör det framgå hur de som bor och verkar i området där åtgärden ska genomföras avses engageras och göras delaktiga i åtgärden. Stockholm stads trygghetsmätningar visar ett generellt lägre förtroende till myndighet, kommunal förvaltning och grannskap i socioekonomiskt svagare områden. Dessa samband följer en nationell trend. Insatser som rör trygghet, trivsel och

inkludering i den offentliga miljön har potential att också verka förtroendeskapande. Boverket konstaterar (Rapport 2019:21) att dialogen har skapat en grund för ytterligare dialoger och har skapat förtroende mellan inblandade parter. Att inkludera brukarna i tidigt skede ökar förutsättningar för användbarhet och minskar risken för fördyrande omprioriteringar i senare skeden. I ovan hänvisade utvärdering framgår att 36 procent av beviljade projekt genomfört ändringar inom projektet efter att ansökan skickats in till Boverket samt att 82 procent av dessa ändringar berott på dialogen.

I processplanen bör även framgå vilka aktörer som den ansökande identifierar som avgörande för att möjliggöra insatsens effektmålsuppfyllelse och varaktighet samt hur dessa avses inkluderas i processen. I utvärdering av tidigare stöd (Rapport 2019:21) anser ansökande i retrospektiv att samverkan har inneburit bättre dialoger, större förankring av projekten och bättre slutresultat. Samverkan har skapat en mer omfattande spridning av vilket i sin tur innebär att fler använder de upprustade utemiljöerna. Man menar att samverkan i projekten även främjat fortsatt arbete inom andra områden eller med andra projekt.

Ovan nämnda platsanalys och processplan ställer ökade krav på potentiella ansökande och kommer innebära ökade kostnader i termer av tid för ansökan. Emellertid är en god platsförståelse, lokal delaktighet och samverkan mellan aktörer avförande för att stödet ska generera avsedda effektmål. Boverket konstaterar i *Konsekvensutredning BFS 2021:xx* att ”syftet med bestämmelser som förtydligar förordningen väger tyngre än stödmottagarens eventuella merkostnader” (s8).

Stödmottagarens uppgiftsskyldighet för uppföljning av stödet För att möjliggöra uppföljning av sociala effektmål bör ansökande i slutrapport även inkludera en återkoppling på platsanalysen avseende inkludering (ser man ett förändrat nyttjande av platsen efter insatsen?) samt en kort redogörelse för process och bedöma effekter av processen i sig (ökad förtroende och känsla av delägarskap för platsen).

Precisering av ”åtgärd inledd”

Boverket har även identifierat ett behov av att precisera ”åtgärd inledd”. Förvaltningen delar den meningen och anser att man för att förtydliga vikten av lokal förankring och samverkan mellan aktörer i formuleringen bör anta en mer processinriktad innebörd av ”åtgärd inledd” genom att exempelvis inkludera dialog och etablering av samverkan som kriterier för ”åtgärd inledd”.

Covid-19

Förvaltningen bedömer att covid-19 kan påverka möjligheterna till dialog och lokal förankring av projekten. De digitala dialogverktyg som finns kan till viss mån ersätta dialogens kreativa moment för ett lokalt förankrat underlag för planering och gestaltning.

Förvaltningen bedömer emellertid att begränsade möjligheter att träffa och samla människor på plats ytterligare försvårar att nå de målgrupper som generellt står utanför medborgardialog och samråd exempelvis barn och unga samt människor med begränsade språkkunskaper i svenska.

Covid-19 har skapat kollektiva erfarenheter som medfört ökad förståelse för kopplingen mellan livsmiljö och hälsa vilket förvaltningen menar ytterligare ökar stödets relevans och verkningsgrad.

Jämställdhetsanalys

Stadens trygghetsmätningar visar att kvinnor generellt har en lägre upplevd trygghet än män. Känslan av otrygghet är i många fall högre bland kvinnor i områden med lägre socioekonomisk status. Forskning visar att kvinnor i lägre grad nyttjar offentliga rum. Redan i 7 års ålder syns skillnader i nyttjandegrad av lekplatser mellan pojkar och flickor (Movium, SLU Alnarp), detsamma gäller även spontanidrottsplatser (Ung livsstil, Spontanidrott för vilka?). Kvinnor upplever otrygghet i högre grad än män i offentliga rum som torg och centrummiljöer (Stockholm stad, Trygghetsmätning). Förvaltningen ser därför positivt på stödets utformning med effektmål för ökad trygghet, trivsel och inkludering.

Sara Heppling Trygg
Ansvarig

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn

Sara Heppling Trygg, Ansvarig
Sara Heppling Trygg, Ansvarig

Datum

2021-04-15
2021-04-14